

Eieren van zandhagedissen en coconen van graafwespen

Links op de foto een hoopje van 14 eidoppen waar zandhagedissen uitgekomen zijn. Rechts op de foto een verzameling van coconresten van graafwespen, waarschijnlijk is het de ruige rupsdoder.

Het komt nogal eens voor dat mensen cocons van vlinderpoppen of bladwespen of graafwespen aanzien voor uitgekomen eieren van zandhagedissen. Het verschil is duidelijk. Uitgekomen eieren van zandhagedissen zijn kleiner, plat, vliezig, geel tot bruin van kleur. Cocons zijn groter, de schaal staat bol, aanvankelijk zijn ze bruin en verbleken in de zon tot wit.

Als een vrouwtje zandhagedis haar eieren legt dan zijn die ovaalrond, ongeveer één cm bij driekwart cm groot en de dunne leerachtige schaal is wit van kleur. Die eieren zien we niet. Het vrouwtje graaft zich ongeveer tien cm de zandbodem in en legt op die diepte vier tot acht eieren. Dat gebeurt in de maand juni, meestal s'avonds. In de maand augustus komen de jonkies uit het ei, waarna ze zich door het zand omhoog werken naar buiten, vaak allemaal via hetzelfde gangetje! Soms kunnen resten van de uitgekomen eieren gevonden worden. Ze hebben het uiterlijk van 'mini-badmutsjes', volgens de terminologie van Gert-Jan Martens, en zo voelen ze ook aan: dubbele, platte, velletjes, geel tot bruin van kleur, die leeg zijn of soms een restant embryo bevatten.

Tijdens een excursie in april van dit jaar in Vogelenzang heeft Gert-Jan Martens een nest van negen eieren opgegraven, precies op de plek waarvan hij wist dat een vrouwtje er eieren had afgezet, een klein jaar eerder. Negen 'badmutsjes' werden opgegraven. Zeven daarvan waren leeg; twee hadden embryo resten.

Soms ook liggen de lege eidoppen boven op het zand, die zijn dan door de een of andere reden naar boven gekomen.

14 juli 1994 was een dag dat veel lege eidoppen te zien waren, bovenop het zand! Waarschijnlijk door een samenloop van omstandigheden. De nacht ervoor was er een geweldige onweersbui geweest. We vermoeden dat de lege eidoppen al eerder door graafactiviteiten (mogelijk van vrouwtjes zandhagedissen!) verplaatst en naar boven gehaald waren, en nu door de hevige regen waren uitgespoeld en bovenop het zand blijven liggen. Misschien een toevalstreffer. Met deze waarnemingen konden een tiental plekken geregistreerd worden waar vrouwtjes zandhagedis hun eieren afzetten in Duin en Kruidberg!